

ЗАКОН ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

В сила от 01.01.2001 г.

Обн. ДВ. бр.81 от 6 Октомври 2000г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.98 от 16 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.25 от 8 Март 2002г., изм. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.42 от 17 Май 2005г., изм. ДВ. бр.102 от 20 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.33 от 21 Април 2006г., изм. ДВ. бр.38 от 9 Май 2006г., изм. ДВ. бр.79 от 29 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г.

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Предмет на закона

Чл. 1. (1) Този закон урежда учредяването, регистрацията, устройството, дейността и прекратяването на юридическите лица с нестопанска цел.

(2) Юридическите лица с нестопанска цел са сдружения и фондации.

Определяне на дейността

Чл. 2. (1) Юридическите лица с нестопанска цел свободно определят целите си и могат да се самоопределят като организации за осъществяване на дейност в обществена или в частна полза. Определянето се извършва с устава, учредителния акт или с изменение в тях.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Определянето за осъществяване на общественополезна дейност е неотменяемо след вписването на това обстоятелство в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

(4) Правилата на глава трета не се прилагат за юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в частна полза.

Цел на дейност

Чл. 3. (1) Юридическите лица с нестопанска цел определят свободно средствата за постигане на техните цели.

(2) Ограничения в дейността и средствата за постигане целите на юридическите лица с нестопанска цел могат да се определят само със закон.

(3) Юридическите лица с нестопанска цел могат да извършват допълнителна стопанска дейност само ако е свързана с предмета на основната дейност, за която са регистрирани, и като използват прихода за постигане на определените в устава или учредителния акт цели.

(4) Предметът на стопанската дейност се определя в устава или учредителния акт на юридическото лице с нестопанска цел.

(5) Извършването от юридическите лица с нестопанска цел на стопанска дейност се подчинява на условията и по реда, определени със законите, регулиращи съответния вид стопанска дейност.

(6) Юридическите лица с нестопанска цел не разпределят печалба.

Взаимоотношения с държавата

Чл. 4. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Държавата може да подпомага и да насърчава юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, чрез данъчни и други финансови и икономически облекчения, както и финансираня при условия и по ред, определени в съответните специални закони и при съобразяване с правилата по държавните помощи.

(2) Държавата провежда политика за подкрепа на развитието на гражданските организации и създава условия за насърчаване и финансова подкрепа на граждански инициативи. Държавната политика в областта на гражданските организации се осъществява от Министерския съвет. Министерският съвет приема и актуализира периодично Стратегия за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България.

(3) Създава се Съвет за развитие на гражданското общество към Министерския съвет за разработване и провеждане на политики за подкрепа на развитието на гражданското общество. В съвета участват представители на юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза. Председател на съвета е заместник министър-председателят, отговорен за изпълнение на стратегията по ал. 2, който не участва в гласуването.

(4) Съветът по ал. 3 извършва следните дейности:

1. дава становища по всички проекти на нормативни актове, стратегии, програми и планове, които се отнасят до дейността на гражданските организации;

2. координира и следи за изпълнението на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в Република България и Плана за действие по Стратегията;

3. предлага на Министерския съвет план за действие, включително финансов, за изпълнение на стратегията по т. 2 за всяка следваща година и прави преглед и оценка на изпълнението ѝ;

4. събира информация за финансирането на гражданските организации с публични средства с цел определяне на ефективността на отпусканите средства;

5. прави ежегоден преглед на потребностите и проблемите на гражданските организации, както и на техните резултати и постижения;

6. подпомага процеса на взаимодействие между държавната и местните власти и гражданските организации;

7. определя приоритетите и приема правилата и процедурите, както и разпределя средствата за насърчаване и финансова подкрепа на проекти с обществено значение на юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност.

(5) Съветът по ал. 3 се състои от 15 членове, включително председател, които се определят с решение на Министерския съвет за срок три години въз основа на прозрачна и състезателна процедура, която има следните етапи:

1. публично обявяване на интернет страницата на Портала за обществени консултации;

2. предварителна регистрация на всички организации, които желаят да участват;

3. номиниране на организации - кандидати за членове на съвета по ал. 3;

4. избор на кандидатите чрез гласуване на предварително регистриралите се;

5. организациите, получили най-много гласове, излъчват свой представител за член на съвета по ал. 3 и негов заместник.

(6) Юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза, членове на съвета по ал. 3, трябва да имат опит в осъществяване на дейности в обществена полза в подкрепа на развитието на гражданското общество и гражданското участие минимум 5 години.

(7) Министерският съвет определя с правилник организацията и дейността на съвета по

ал. 3.

(8) За насърчаване и финансова подкрепа на проекти с обществено значение на юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност ежегодно се предвиждат и разходват средства по държавния бюджет.

(9) Оценките на проектите и предложението за разпределението на средствата по ал. 8 се осъществява по критерии, условия, правила и процедури, приети от съвета по ал. 3, който прави предложение на Министерския съвет.

(10) Административното обслужване на дейността на съвета по ал. 3 се осигурява от администрацията на Министерския съвет.

(11) Членовете на съвета по ал. 3 не получават възнаграждение за участието си, като те и организациите, които представляват, и свързаните с тях лица не могат да участват с проекти за финансиране.

(12) За своята дейност съветът по ал. 3 ежегодно в срок до 30 юни се отчита пред Министерския съвет, като представя и отчет за изразходваните средства и постигнатите резултати по ал. 8.

Учредители

Чл. 5. Учредители на юридическо лице с нестопанска цел могат да бъдат български и чуждестранни юридически и дееспособни физически лица.

Правоспособност

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Юридическото лице на организацията с нестопанска цел възниква с вписването му в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието.

(2) Действията на учредителите, извършени от името на учредяваното юридическо лице с нестопанска цел до деня на вписването, пораждаат права и задължения за лицата, които са ги извършили и преминават по право върху юридическото лице с нестопанска цел от момента на възникването му. При извършването на сделките се указва, че юридическото лице с нестопанска цел е в процес на учредяване. Лицата, сключили сделките, отговарят солидарно за поетите задължения.

(3) Юридическите лица с нестопанска цел са носители на всички права и задължения, които не са свързани с естествените качества на физическите лица и могат да притежават имущество.

Наименование

Чл. 7. (1) Наименованието трябва да включва ясно означение на вида на юридическото лице с нестопанска цел.

(2) Наименованието трябва да не въвежда в заблуждение и да не накърнява добрите нрави.

(3) Наименованието се изписва на български език и може да бъде допълнително изписано на чужд език.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) След като юридическо лице с нестопанска цел е вписано в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, не може друго юридическо лице с нестопанска цел да бъде вписано със същото наименование.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Вписаното в регистъра на

юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, юридическо лице с нестопанска цел може да предяви иск срещу всяко друго юридическо лице с нестопанска цел, приело по-късно наименование, съвпадащо с неговото, за преустановяване на използването му, както и иск за обезщетение за настъпилите от това вреди.

Седалище и адрес

Чл. 8. (1) Седалището на юридическото лице с нестопанска цел е населеното място, където се намира неговото управление.

(2) Адресът на юридическото лице с нестопанска цел е адресът на неговото управление.

Писмени актове

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Всяко писмено изявление от името на юридическото лице с нестопанска цел трябва да съдържа неговото наименование, седалище, адрес, както и данни за неговата регистрация, включително и единен идентификационен код.

Представителство

Чл. 10. (1) Юридическото лице с нестопанска цел изразява волята си и извършва правни действия чрез своите органи. То се представлява от управителния си орган.

(2) По съдебни спорове между юридическото лице с нестопанска цел и управителния му орган, съответно членове на управителния орган, юридическото лице може да се представлява и от избрани от общото му събрание едно или няколко лица.

(3) Юридическо лице с нестопанска цел може да участва в работата на орган на юридическото лице с нестопанска цел чрез своя представител или упълномощено от него лице.

Устройство

Чл. 11. (1) Устройството на юридическите лица с нестопанска цел се определя от този закон и учредителния акт или устава.

(2) Юридическото лице с нестопанска цел може да има клонове. Управителят на клона представлява юридическото лице с нестопанска цел за дейността на клона.

Преобразуване

Чл. 12. (1) Юридическите лица с нестопанска цел могат да се преобразуват в друг вид юридически лица с нестопанска цел, да се вливат, сливат, отделят и разделят.

(2) След отделяне или разделяне юридическите лица с нестопанска цел отговарят солидарно за задълженията, възникнали до преобразуването им.

(3) Членовете на юридическите лица с нестопанска цел, които са се слели или втели, стават членове на новото юридическо лице с нестопанска цел, а членовете на юридическото лице с нестопанска цел, което се е разделило - членове на новообразуваните юридически лица с нестопанска цел, по техен избор.

Прекратяване

Чл. 13. (1) Юридическото лице с нестопанска цел се прекратява:

1. с изтичането на срока, за който е учредено;
2. с решение на върховния си орган;
3. с решение на окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел,
когато:

а) не е учредено по законния ред;
б) (изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) извършва дейност, която противоречи на Конституцията, на законите и на добрите нрави;
в) е обявено в несъстоятелност.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Решението на съда по ал. 1, т. 1 и 3 се постановява по иск на всеки заинтересуван или на прокурора, а в случаите по чл. 44а, ал. 4 след уведомяване от Агенцията по вписванията.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) Съдът дава срок до 6 месеца за отстраняване на основанието за прекратяване и неговите последици.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) В случаите по ал. 2 съдът назначава ликвидатор и изпраща решението за прекратяване на Агенцията по вписванията, която служебно вписва прекратяването в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Ликвидация

Чл. 14. (1) При прекратяване на юридическото лице с нестопанска цел се извършва ликвидация.

(2) Ликвидацията се извършва от управителния орган или от определено от него лице.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Когато ликвидатор не е определен по реда на ал. 2 или съобразно решението на върховния орган в случая по чл. 13, ал. 1, т. 2, той се определя от окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността, реда за ликвидация и правомощията на ликвидатора се прилагат съответно разпоредбите на Търговския закон. Решението за прекратяване по чл. 13, както и подлежащите на вписване обстоятелства относно неплатежоспособността, съответно несъстоятелността и производството по ликвидация, се вписват, съответно актовете се обявяват в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията.

Имущество след ликвидация

Чл. 15. (1) Разпределянето на останалото след удовлетворяването на кредиторите имущество се решава съгласно устава, учредителния акт или от върховния орган на юридическото лице с нестопанска цел, доколкото в този закон не е предвидено друго. Ако решение не е било взето до прекратяването, то се взема от ликвидатора.

(2) Ако не съществуват лица по ал. 1 или ако те не са определяеми, имуществото преминава върху общината по седалището на юридическото лице с нестопанска цел. Общината е длъжна да използва полученото имущество за дейност, възможно най-близка до целта на прекратеното юридическо лице с нестопанска цел.

(3) Имуществото по предходните алинеи не може да се разпределя, продава или по какъвто и да било начин да се прехвърля на ликвидатор, назначен извън кръга на лицата по ал. 2 с изключение на дължимото им възнаграждение.

(4) Лицата, придобили имущество в резултат на извършената ликвидация по ал. 1-3, отговарят за задълженията на прекратеното юридическо лице с нестопанска цел до размера на придобитото.

Заличаване на юридическото лице с нестопанска цел

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) След разпределяне на имуществото ликвидаторът е длъжен да поиска заличаване на вписването на юридическото лице с нестопанска цел от регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията.

Регистър за юридическите лица с нестопанска цел (Загл. изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Към Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието се води регистър на юридическите лица с нестопанска цел.

Вписване на обстоятелства и обявяване на документи в регистъра (Загл. изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) На вписване в регистъра подлежат следните обстоятелства:

1. наименованието, целите и средствата за постигането им, предметът на допълнителната стопанска дейност;
2. седалището и адресът;
3. органите, имената на членовете на управителния орган, имената и длъжностите на лицата, представляващи юридическото лице с нестопанска цел;
4. определянето за извършване на дейност в обществена или частна полза;
5. общият размер на първоначалните имуществени вноски, ако такива са предвидени;
6. прекратяването на юридическото лице с нестопанска цел;
7. преобразуването;
8. имената, съответно наименованието, както и адресът на ликвидаторите;
9. заличаването на юридическото лице с нестопанска цел;
10. клоновете на юридическото лице с нестопанска цел, седалището и адресът им на управление, имената и длъжността на лицето, определено за представляващ, както и предвидените в учредителния акт ограничения на правомощията и представителната му власт.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) На обявяване в регистъра подлежат следните документи:

1. решението за учредяване на юридическото лице с нестопанска цел;
2. уставът на сдруженията, съответно учредителният акт на фондациите;
3. решенията за промени в обстоятелствата, подлежащи на вписване;
4. финансовите отчети на юридическото лице с нестопанска цел, както и докладът за дейността по чл. 40, ал. 2 за тези, определени за извършване на общественополезна дейност.

(3) Относно клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел се вписват и:

1. целите на чуждестранното юридическо лице с нестопанска цел;
2. тези от целите по т. 1, които ще се осъществяват чрез клоната;
3. определянето на клоната за извършване на общественополезна дейност.

(4) На вписване подлежат и промените в обстоятелствата по ал. 1, 2 и 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Обстоятелствата и актовете по ал. 1 - 3 се заявяват за вписване, съответно за обявяване в регистъра на юридическите лица с

нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието, в едномесечен срок от деня на възникването им, съответно на промяната им.

Глава втора. **ВИДОВЕ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

Раздел I. **Сдружения**

Учредяване

Чл. 19. (1) Сдружението се учредява от три или повече лица, които се обединяват за осъществяване на дейност с нестопанска цел.

(2) Сдружение, което е определено за извършване на общественополезна дейност, се учредява от най-малко 7 дееспособни физически лица или 3 юридически лица.

Съдържание на устава

Чл. 20. Учредителите приемат устав, който трябва да съдържа:

1. наименованието;
2. седалището;
3. целите и средствата за тяхното постигане;
4. определянето вида на дейност съгласно чл. 2;
5. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) предмета на допълнителната стопанска дейност;
6. органите на управление;
7. клоновете;
8. правомощията на органите на сдружението;
9. правилата относно начина на представляване на сдружението;
10. правилата относно възникването и прекратяването на членството, както и реда за уреждане на имуществените отношения при прекратяване на членството;
11. срока, за който е учредено сдружението;
12. реда за определяне на размера и начина на внасяне на имуществените вноски;
13. начина на разпределение на останалото имущество след удовлетворяването на кредиторите.

Членски права и задължения

Чл. 21. (1) Членуването в сдружението е доброволно.

(2) Всеки член има право да участва в управлението на сдружението, да бъде информиран за неговата дейност, да се ползва от имуществото му и от резултатите от дейността му по реда, предвиден в устава.

(3) Всеки член е длъжен да прави имуществени вноски, когато това е предвидено в устава.

(4) За задълженията на сдружението членът отговаря до размера на предвидените в устава имуществени вноски. Членът не отговаря лично за задълженията на сдружението.

(5) Членските права и задължения, с изключение на имуществените, са непрехвърлими и не преминават върху други лица при смърт, съответно при прекратяване. Изпълнението на членските задължения и упражняването на членските права може да бъде предоставено другиму,

ако е предвидено в устава.

Прекратяване на членството

Чл. 22. (1) Членството се прекратява:

1. с едностранно волеизявление до сдружението;
2. със смъртта или поставянето под пълно запрещение;
3. с изключването;
4. с прекратяването на юридическото лице с нестопанска цел;
5. при отпадане.

(2) Ако уставът не предвижда друго, решението за изключване се взема от общото събрание при поведение, което прави по-нататъшното членство несъвместимо.

(3) Когато уставът предвижда изключването да става по решение на управителния съвет или на друг орган на сдружението, това решение може да се обжалва пред общото събрание.

(4) Отпадането поради невнасяне установените имуществени вноски и системно неучастие в дейността се констатира по документи по реда, предвиден в устава на сдружението.

Органи

Чл. 23. (1) Върховен орган на сдружението е общото събрание.

(2) Управителен орган на сдружението е управителният съвет.

Общо събрание

Чл. 24. Общото събрание се състои от всички членове на сдружението, освен ако в устава е предвидено друго.

Права на общото събрание

Чл. 25. (1) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;
2. приема други вътрешни актове;
3. избира и освобождава членовете на управителния съвет;
4. приема и изключва членове;
5. взема решение за откриване и закриване на клонове;
6. взема решение за участие в други организации;
7. взема решение за преобразуване или прекратяване на сдружението;
8. приема основните насоки и програма за дейността на сдружението;
9. приема бюджета на сдружението;

10. взема решения относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществените вноски;

11. приема отчета за дейността на управителния съвет;

12. отменя решения на другите органи на сдружението, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението;

13. взема и други решения, предвидени в устава.

(2) Правата по ал. 1, т. 1, 3, 7, 9, 11 и 12 не могат да се възлагат на други органи на сдружението.

(3) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на сдружението.

(4) Решенията на общото събрание подлежат на съдебен контрол относно тяхната

законосъобразност и съответствие с устава.

(5) Решенията на органите на сдружението, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание, могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересуваните членове на сдружението или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Споровете по ал. 4 могат да бъдат повдигани пред окръжния съд по седалището на сдружението от всеки член на сдружението или на негов орган, или от прокурора в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Свикване на общото събрание

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) Общото събрание се свиква от управителния съвет по негова инициатива или по искане на една трета от членовете на сдружението. Ако в последния случай управителният съвет в двуседмичен срок не отправи писмено покана за свикване на общото събрание, то се свиква от съда по седалището на сдружението по писмено искане на заинтересуваните членове или натоварено от тях лице.

(2) Поканата трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото за провеждането на общото събрание и по чия инициатива то се свиква.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Ако друго не е предвидено в устава, поканата се обявява в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, и се поставя на мястото за обявления в сградата, в която се намира управлението на сдружението, най-малко един месец преди насрочения ден.

Кворум

Чл. 27. Ако уставът не разпорежда друго, общото събрание е законно, ако присъстват повече от половината от всички членове. При липса на кворум събранието се отлага с един час по-късно на същото място и при същия дневен ред и може да се проведе, колкото и членове да се явят, освен ако уставът не разпорежда друго.

Гласуване

Чл. 28. (1) Всеки член на общото събрание има право на един глас.

(2) Член на общото събрание няма право на глас при решаването на въпроси, отнасящи се до:

1. него, неговия съпруг(а) или роднини по права линия - без ограничения, по сребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;

2. юридически лица, в които той е управител или може да наложи или възпрепятства вземането на решения.

(3) Едно лице може да представлява не повече от трима членове на общото събрание въз основа на писмено пълномощно, освен ако друга норма на представителство или събрание на пълномощниците не са предвидени в устава. Преупълномощаване не се допуска.

Вземане на решения

Чл. 29. (1) Решенията на общото събрание се вземат с мнозинство от присъстващите.

(2) Решения по чл. 25, ал. 1, т. 1 и 7 се вземат с мнозинство 2/3 от присъстващите.

(3) По въпроси, които не са включени в обявения в поканата дневен ред, не може да се вземат решения.

Управителен съвет

Чл. 30. (1) Управителният съвет се състои най-малко от три лица - членове на сдружението. Юридически лица, които са членове на сдружението, могат да посочват за членове на управителния съвет и лица, които не са членове на сдружението. Членовете на управителния съвет се избират за срок до пет години.

(2) Управителният съвет избира от своя състав председател. В устава може да се предвиди, че председателят се избира от общото събрание или друг орган на сдружението.

(3) По решение на общото събрание функциите на управителен съвет могат да се изпълняват и от едно лице - управител.

Правомощия на управителния съвет

Чл. 31. Управителният съвет:

1. представлява сдружението, както и определя обема на представителната власт на отделни негови членове;

2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;

3. разпорежда се с имуществото на сдружението при спазване изискванията на устава;

4. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет;

5. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на сдружението;

6. определя реда и организира извършването на дейността на сдружението, включително и тази в обща полза, и носи отговорност за това;

7. определя адреса на сдружението;

8. взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в правата на друг орган;

9. изпълнява задълженията, предвидени в устава.

Заседания на управителния съвет

Чл. 32. (1) Заседанията на управителния съвет се свикват и ръководят от председателя, освен ако уставът не предвижда друго. Председателят е длъжен да свика заседание на управителния съвет при писмено искане на една трета от членовете му. Ако председателят не свика заседание на управителния съвет в седмичен срок, то може да се свика от всеки един от заинтересуваните членове на управителния съвет. При отсъствие на председателя заседанието се ръководи от определен от управителния съвет негов член.

(2) Управителният съвет може да взема решение, ако на заседанието му присъстват повече от половината от неговите членове.

(3) Присъстващо е и лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка, гарантираща установяването на самоличността му и позволяваща участието му в обсъждането и вземането на решения. Гласуването на този член се удостоверява в протокола от председателстващото заседание.

(4) Решенията се вземат с мнозинство от присъстващите, а решенията по чл. 14, ал. 2 и чл. 31, т. 3 и 6 - с мнозинство от всички членове. В устава може да се предвиди решенията, с изключение на тези по предходното изречение, да се вземат и с друго мнозинство.

(5) Управителният съвет може да вземе решение и без да бъде провеждано заседание, ако

протоколът за взетото решение бъде подписан без забележки и възражения за това от всички членове на управителния съвет.

Раздел II. Фондации

Учредяване

Чл. 33. (1) Фондация се учредява приживе или по случай на смърт с едностранен учредителен акт, с който безвъзмездно се предоставя имущество за постигане на нестопанска цел.

(2) За учредяване на фондацията приживе е необходимо актът да бъде с нотариално заверени подписи.

(3) Когато се прехвърлят вещни права върху недвижим имот, учредителният акт се вписва от съдията по вписванията при районния съд по местонахождението на имота.

(4) Имуществото, предоставено с учредителния акт, се счита за имущество на фондацията при нейното възникване от датата на извършване на учредителния акт приживе или на откриване на наследството по случай смърт.

(5) Учредителят има право да отмени учредителния акт до възникване на фондацията, като това право не преминава върху наследниците.

Съдържание на учредителния акт

Чл. 34. (1) В учредителния акт се посочва:

1. наименованието;
2. седалището;
3. целите;
4. видът на дейност съгласно чл. 2;
5. предоставеното имущество;
6. органите на фондацията;
7. клоновете;
8. правилата относно правомощията на органите;
9. правилата относно начина на представляване;
10. срокът, за който е учредена фондацията.

(2) За да има действие учредителният акт, достатъчно е да са спазени изискванията на ал. 1, т. 3 и 5.

(3) Искането за вписване се прави от учредителя или овластено от него лице или орган, изпълнителя на завещанието, наследника или от някое от лицата, които биха се ползвали от дейността на фондацията съобразно учредителния акт.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Ако са нужни действия за изменение или допълнение на учредителния акт и не е възможно те да бъдат извършени от учредителя или по установен от него или от закона ред, по искане на заинтересуваните заявители окръжният съд по седалището на фондацията извършва промените. Съдът е длъжен да извърши действията в съответствие с волята, изразена с учредителния акт. Решението на съда за промени и актуалният учредителен акт се изпращат на Агенцията по вписванията за вписване в регистъра и за обявяване по служебен път.

Органи

Чл. 35. (1) Фондацията има управителен орган, който може да бъде едноличен или колективен.

(2) Когато учредителният акт предвижда повече от един орган, правилата за общото събрание и управителния съвет на сдружение се прилагат съответно и за другите органи.

(3) Органите на фондацията могат да вземат решения за попълване на състава си. Ако те не са в състояние да сторят това, всяко лице от състава им, както и всяко лице, което би се ползвало от дейността на фондацията, може да поиска от окръжния съд по седалището ѝ да попълни състава на органите си в съответствие с волята, изразена с учредителния акт.

(4) Когато в учредителния акт не са посочени органи на фондацията, те се определят от окръжния съд по местоучредяването ѝ при условията и по реда на чл. 34, ал. 4.

Запазени права

Чл. 36. (1) Запазените права за учредителя или определено от него трето лице преминават върху съответния орган на фондацията, в случай че учредителят или лицето почине, бъдат обявени за отсъстващи или поставени под запрещение, съответно ако бъдат прекратени.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Ако лицата по ал. 1 не упражняват правата си с необходимата грижа или са в трайна невъзможност да ги упражняват, окръжният съд по седалището по искане на управителния орган може да постанови техните правомощия да бъдат предоставени на съответния орган на фондацията за известен период или завинаги.

Глава трета.

ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ ЗА ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗНА ДЕЙНОСТ

Раздел I.

Общи разпоредби

Приложно поле

Чл. 37. (1) Разпоредбите на този закон относно юридическите лица с нестопанска цел се прилагат спрямо организациите, определени за извършване на общественоразноползна дейност, доколкото в тази глава не е предвидено друго.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Агенцията по вписванията отказва вписване на организациите, определени за извършване на общественоразноползна дейност, когато разпоредбите на устава или учредителният им акт противоречат на разпоредбите на тази глава.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Определяне за осъществяване на общественоразноползна дейност (Загл. изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественоразноползна дейност, разходват имуществото си за:

1. развитието и утвърждаването на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление;

2. развитието и утвърждаването на духовните ценности, здравеопазването, образованието, науката, културата, техниката, технологиите или физическата култура;

3. подкрепа за деца, за хора с увреждания и за лица и общности в риск от социално

изключване;

4. защитата на човешките права или на околната среда;

5. други цели, определени със закон.

(2) Чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел може да осъществява общественополезна дейност чрез негов клон в страната при условията на този закон.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Органи

Чл. 39. (1) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност има колективен върховен орган и управителен орган.

(2) Колективният орган на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност взема решенията си по реда на чл. 32, ал. 4.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2001 г., в сила от 1.01.2001 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 105 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Годишните финансови отчети на юридическите лица с нестопанска цел, определени за осъществяване на общественополезна дейност, подлежат на независим финансов одит при условията на Закона за счетоводството.

Задължение за водене на книги

Чл. 40. (1) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност е длъжно да води книги за протоколите от заседанията на колективните си органи. Ръководещият заседанието на колективния орган и лицето, изготвило протокола, удостоверяват и отговарят за верността на съдържанието му.

(2) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност изготвя доклад за дейността си веднъж годишно, който трябва да съдържа данни относно:

1. съществените дейности, изразходваните за тях средства, връзката им с целите и програмите на организацията и постигнатите резултати;

2. размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства;

3. (нова - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) финансовия резултат.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Годишният доклад за дейността и финансовият отчет на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност следва да се заявят за обявяване в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията, до 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнасят.

Разходване на имущество

Чл. 41. (1) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност може безвъзмездно да разходва имущество и да осъществява дейността, насочена за постигане на целите, определени по реда на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Подборът на лицата и начинът на тяхното подпомагане от юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, се извършват в зависимост от целта и финансовите възможности на

юридическото лице с нестопанска цел. Информацията за реда, по който се извършва подборът, е общодостъпна и се вписва в централния регистър.

(3) За безвъзмездно разходване на имуществото на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност е необходимо мотивирано решение, взето от върховния орган на организацията с мнозинство 2/3 от всички негови членове, когато е в полза на:

1. лица от състава на другите му органи и техните съпрузи, роднините им по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;

2. лица, били в състава на управителните му органи до 2 години преди датата на вземане на решението;

3. юридически лица, финансирали организацията до 3 години преди датата на вземане на решение;

4. юридически лица, в които посочените лица в т. 1 и 2 са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения;

5. (нова - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) политически партии, в ръководните и контролните органи на които участват членове на ръководни и контролни органи на юридическите лица с нестопанска цел.

(4) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност не може да сключва сделки с лицата по ал. 3, т. 1, както и с юридически лица, в които посочените лица са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения, освен ако сделките са в очевидна полза на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност или са сключени при общи условия, публично обявени.

Преобразуване

Чл. 42. Юридическо лице с нестопанска цел, определено за осъществяване на общественополезна дейност, не може да се преобразува в юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на дейност в частна полза.

Ликвидация

Чл. 43. (1) Ликвидаторът е длъжен по възможност да удовлетвори кредиторите на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност от наличните парични средства, а ако това е невъзможно - чрез осребряване първо на движимото, а след това на недвижимото имущество на юридическото лице с нестопанска цел.

(2) Имущество не може да се прехвърля по какъвто и да е начин на:

1. учредителите и настоящите и бившите членове;

2. лицата, били в състава на органите му и служителите му;

3. ликвидаторите освен дължимото възнаграждение;

4. съпрузите на лицата по т. 1 - 3;

5. роднините на лицата по т. 1 - 3 по права линия - без ограничение, по съребрена линия - до четвърта степен, или по сватовство - до втора степен включително;

6. юридическите лица, в които лицата по т. 1 - 5 са управители или могат да наложат или възпрепятстват вземането на решения.

Имущество след ликвидацията

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) Имуществото, останало след удовлетворението на кредиторите, се предоставя по решение на съда на юридическото лице с нестопанска цел, определено за извършване на общественополезна дейност със същата или близка нестопанска цел, ако редът за разпределянето му не е уреден в устава или учредителния акт.

(2) Ако имуществото не бъде предоставено по реда на ал. 1, то се предава на общината, в която е седалището на прекратеното юридическо лице с нестопанска цел. Общината е длъжна да предоставя имуществото за извършване на възможно най-близка до целите на прекратеното юридическо лице с нестопанска цел общественополезна дейност.

Временно спиране на статут в обществена полза

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) По партидата на юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност се вписва служебно "с временно спрян статут в обществена полза", когато то две поредни години не заяви за обявяване в срок документите по чл. 40, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1, преди извършване на вписването "с временно спрян статут в обществена полза", Агенцията по вписванията изпраща писмено уведомление до юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, в което определя допълнителен срок не по-кратък от един месец, за представяне на информацията, а ако тя не бъде представена в този срок, промяната се вписва по неговата партида.

(3) Вписването по ал. 1 и 2 не освобождава юридическото лице с нестопанска цел и членовете на управителните му органи от задължения и отговорност по този закон.

(4) Системното неизпълнение на задълженията по ал. 1 е основание за прекратяване на юридическото лице по реда на чл. 13, ал. 1, т. 3, буква "б".

(5) Юридическото лице с нестопанска цел с вписано обстоятелство по ал. 1 може да продължи да разходва имуществото си за дейностите, посочени в устава или в учредителния му акт, доколкото не противоречат на разпоредбите на чл. 38 - 44.

Възстановяване на статут в обществена полза

Чл. 44б. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) Юридическото лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, по чиято партида е вписано обстоятелството по чл. 44а, ал. 1, може да поиска възстановяване на статута след отпадане на основанието за спирането му.

Обжалване

Чл. 44в. (Нов - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Актът на Агенцията по вписванията по чл. 44а, ал. 1 и отказът за възстановяване на статут по чл. 44б подлежат на обжалване пред окръжния съд по седалището на юридическото лице с нестопанска цел по реда на чл. 25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

(2) Ако актът по ал. 1 бъде отменен, възстановяването на статута се извършва служебно.

Раздел II.

Централен регистър (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Вписване в централния регистър

Чл. 45. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Ежегоден контрол

Чл. 46. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Текущ контрол

Чл. 47. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Задължение за уведомяване

Чл. 47а. (Нов - ДВ, бр. 79 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Заличаване на вписването

Чл. 48. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Повторно вписване

Чл. 49. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Обжалване

Чл. 50. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Глава четвърта.

**КЛОНОВЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ
(ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 42 ОТ 2005 Г.)**

Приложим закон за чуждестранните юридически лица с нестопанска цел

Чл. 51. (Отм. - ДВ, бр. 42 от 2005 г.)

Учредяване на клон (Загл. изм. - ДВ, бр. 42 от 2005 г.)

Чл. 52. (1) (Отм. - ДВ, бр. 42 от 2005 г.)

(2) Чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел може да учреди клон в страната, ако целите му не противоречат на обществения ред и закона в Република България.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Заварените към датата на влизане на този закон в сила юридически лица с нестопанска цел запазват правоспособността си на юридически лица без да се регистрират по реда на този закон.

(2) Юридическите лица с нестопанска цел, които желаят да бъдат определени за осъществяване на общественополезна дейност, трябва да представят заявление за вписване в Централния регистър при Министерството на правосъдието в тригодишен срок от влизането на закона в сила. Статутът на юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност се придобива от датата на вписване в централния регистър.

(3) Заявлението трябва да съдържа подлежащите на вписване обстоятелства по реда на чл. 45, ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2002 г.) Заварените към датата на влизане в сила на закона сдружения и фондации са длъжни в срок до 31 декември 2002 г. да приведат уставите или учредителните си актове в съответствие със закона.

§ 2. (1) (Предишен текст на § 2 - ДВ, бр. 41 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 120 от 2002 г., доп. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Организациите, които имат за цел извършването на политическа, синдикална и дейност, присъща на вероизповедание, както и читалищата, се уреждат с отделен закон.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2001 г.) До влизането на закона по ал. 1 в сила регистрацията на нови синдикални организации, вписването на промени в подлежащи на регистрация обстоятелства на юридически лица на съществуващи синдикални организации, както и свързаните с това заварени съдебни производства, се извършват по реда на глава първа. Съдът вписва в регистъра данните по чл. 18, ал. 1, т. 1-3, 5-7 и 9 от закона.

§ 3. Този закон отменя чл. 134-154 от Закона за лицата и семейството (обн., ДВ, бр. 182 от 1949 г.; попр., бр. 193 от 1949 г.; изм., Изв., бр. 12 от 1951 г., бр. 12 и 92 от 1952 г., бр. 15 от 1953 г.; попр., бр. 16 от 1953 г.; изм., бр. 89 от 1953 г., бр. 90 от 1955 г., бр. 90 от 1956 г., бр. 50 от 1961 г., ДВ, бр. 23 от 1968 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 41 от 1985 г., бр. 46 от 1989 г., бр. 20 от 1990 г., бр. 15 от 1994 г., бр. 67 от 1999 г.).

§ 4. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; бр. 8 от 1999 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 от 2000 г.) чл. 22 се отменя.

§ 5. (1) Прекратяват се всички сдружения с нестопанска цел и всички фондации в уставите или учредителните актове, на които към влизане на този закон в сила е вписано, че имат за цел или задача да съдействат на Българската комунистическа партия, Отечествения фронт, Димитровския комунистически младежки съюз и техните правоприменици.

(2) Съдът обявява прекратяването по искане на прокурора или на всяко заинтересувано лице и назначава ликвидатори.

(3) Ликвидацията се извършва по реда на Търговския закон и следва да приключи в 6-месечен срок от назначаването на ликвидаторите.

(4) Имуществото, останало след удовлетворяване на кредиторите, се предава на държавата. То може да бъде предоставено по реда на чл. 44 на други юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност.

§ 6. Законът влиза в сила от 1 януари 2001 г. и неговото изпълнение се възлага на министъра на правосъдието.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 21 септември 2000 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КОРПОРАТИВНОТО
ПОДОХОДНО ОБЛАГАНЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 102 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 36. Законът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на § 30, т. 13 и § 33, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНИЯ ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2006 Г.)

§ 88. Кодексът влиза в сила от 1 януари 2006 г., с изключение на чл. 179, ал. 3, чл. 183, ал. 9, § 10, т. 1, буква "д" и т. 4, буква "в", § 11, т. 1, буква "б" и § 14, т. 12 от преходните и заключителните разпоредби, които влизат в сила от деня на обнародването на кодекса в

"Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

**Преходни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ
ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2006 Г.)

§ 12. Юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, които не са вписани в Централния регистър при Министерството на правосъдието, подават заявление за вписване в едногодишен срок от влизането в сила на този закон.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО**

(ОБН. - ДВ, БР. 105 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2007 Г.)

§ 61. Този закон влиза в сила от 1 януари 2007 г., с изключение на § 48, който влиза в сила от 1 юли 2007 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ
ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2018 Г.)

§ 23. (1) В срок три месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет

приема правилник за организацията и дейността на Съвета за развитие на гражданското общество.

(2) В срок 6 месеца от влизането в сила на този закон Съветът за развитие на гражданското общество приема правила за допустимите дейности с обществена значимост за финансиране, условията, реда и механизмите за разходване на средствата, условията, реда и начина за набиране, оценка и подбор на проектни предложения, изискванията към изпълнението на дейностите и отчетността на лицата с одобрени за финансиране проекти, условията и реда за контрол върху изпълнението на проектите, финансирани със средствата по чл. 4, ал. 8.

(3) Средствата по чл. 4, ал. 8 се планират със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

§ 24. Всички заварени към датата на влизането в сила на този закон юридически лица с нестопанска цел и клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел запазват правоспособността си на юридически лица, съответно на клонове и статута си в частна или в обществена полза.

§ 25. (1) Юридическите лица с нестопанска цел, вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при окръжните съдилища, са длъжни да подадат заявление за пререгистрация по този закон в срок до 31 декември 2020 г. Държавна такса за пререгистрацията не се дължи.

(2) Пререгистрацията по ал. 1 се извършва чрез вписване в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към Агенцията по вписванията на юридическото лице с нестопанска цел и на съответните обстоятелства за него въз основа на заявление и удостоверение за актуалното състояние по регистрацията му, в което съдът посочва кода по БУЛСТАТ на юридическото лице, съответно клона на чуждестранното юридическо лице с нестопанска цел, издадено след датата на влизането в сила на закона и съдържащо пълни данни за актуалните вписани обстоятелства. В случаите на неприключили производства по вписвания по ал. 11 удостоверение се издава след извършване на вписването от съда. Сдруженията или фондациите представят вписания в съда актуален учредителен акт или устав, заверен от съда по регистрацията или от законния си представител.

(3) Пререгистрацията по ал. 1 се извършва и въз основа на акт на съдебен или на друг държавен орган и на частен съдебен изпълнител или въз основа на заявление на заинтересовано лице, когато са оправомощени по силата на закон да искат вписване, заличаване или обявяване в регистъра. В този случай Агенцията по вписванията изисква от окръжния съд по регистрацията на юридическото лице с нестопанска цел, съответно клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел, за които се иска вписване, заличаване или обявяване - издаването на удостоверение за актуалното състояние, съдържащо пълни данни за актуалните вписани обстоятелства, както и препис от актуалния учредителен акт или устав на юридическото лице с нестопанска цел, съответно клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел. След пререгистрирането по този ред на юридическото лице с нестопанска цел, което има клонове, Агенцията по вписванията незабавно изисква от съдилищата по седалището на всеки клон издаването на удостоверения за актуално състояние на клона и предоставяне на фирмените дела за сканиране на документите, отнасящи се за вписване на обстоятелствата за съответния клон.

(4) Съдът по регистрацията издава удостоверенията по ал. 2 и 3 в тридневен срок от поискването и незабавно служебно ги изпраща на Агенцията по вписванията. Държавна такса за еднократно издаване на удостоверение не се дължи.

(5) В случаите по ал. 2 и 3 съдът незабавно предоставя на Агенцията по вписванията достъп за снемане на електронен образ на цялото прономеровано фирмено дело. Снемането на електронния образ се извършва съвместно от служител на съда и представител на Агенцията по вписванията. Служителят на Агенцията по вписванията удостоверява с електронен подпис идентичността на сканираните документи на хартиен носител от фирменото дело с документите в

електронна форма. След обработването и въвеждането от Агенцията по вписванията на електронно копие от фирменото дело в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел съдът архивира фирменото дело.

(6) В срока по ал. 1 справки и удостоверения от документите, въз основа на които са извършени вписванията, заличаванията или обявяванията на пререгистрираните юридически лица с нестопанска цел, съответно клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел, преди пререгистрацията се издават от Агенцията по вписванията в 14-дневен срок от поискването.

(7) При пререгистрация по ал. 1 юридическото лице с нестопанска цел се вписва с досегашното си наименование.

(8) Със заявлението за пререгистрация може да бъде подадено и заявление за вписване на ново обстоятелство, заличаване и обявяване, освен в случаите на преобразуване по чл. 12. За вписването на обстоятелство или за обявяването на акт се дължи съответната държавна такса.

(9) След пререгистрацията по този ред на юридическото лице с нестопанска цел, което има клонове, Агенцията по вписванията незабавно изисква от съдилищата по седалището на всеки клон издаването на удостоверения за актуално състояние на клона и предоставяне на фирмените дела за сканиране на документите, отнасящи се за вписване на обстоятелствата за съответния клон.

(10) При пререгистрацията юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел се изключват от регистър БУЛСТАТ и кодът по БУЛСТАТ става идентификационен код на юридическото лице с нестопанска цел, съответно на неговия клон.

(11) Започналите до влизането в сила на този закон регистърни производства се приключват от съда по досегашния ред.

(12) В срока по ал. 1 окръжните съдилища осигуряват право на всеки да преглежда регистрите на юридическите лица с нестопанска цел относно непререгистрираните юридически лица с нестопанска цел и документите, въз основа на които са извършени вписванията, и издават преписи от тях, както и удостоверения за актуално състояние.

(13) До извършване на пререгистрацията по ал. 2 и 3 и при поискване в срока по ал. 1 съдът по регистрацията издава удостоверение за актуално състояние.

(14) Грешки и непълноти, допуснати от съда по регистрацията при вписвания или обявявания по делото на юридическото лице с нестопанска цел преди пререгистрацията му, се отстраняват от съда по регистрацията по реда на този закон въз основа на заявление от лице по чл. 15, ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, в което се посочва допуснатата грешка или непълнота и се представят съответни документи, обосноваващи отстраняването ѝ. Съдът по регистрацията отстранява грешките и непълнотите и издава ново удостоверение по ал. 2. Държавна такса за издаване на удостоверение в този случай не се дължи.

§ 26. (1) В двумесечен срок от влизането в сила на този закон Централният регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност към Министерството на правосъдието предава безвъзмездно на Агенцията по вписванията структурирани данни в електронна форма за вписаните в Централния регистър юридически лица и клонове на чуждестранни юридически лица.

(2) Годишните доклади за дейността по чл. 40, ал. 3 на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, съответно на клонове на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, вписани в Централния регистър към Министерството на правосъдието към датата на влизането в сила на този закон, се вписват, съответно обявяват във вида, в който са отразени в Централния регистър към момента на прехвърлянето на информацията към Агенцията по вписванията.

(3) Липсата на документи, както и наличието на непълноти или неточности в обстоятелствата или документите, вписани в Централния регистър по партида на юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, съответно на клона на чуждестранно юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, не са основания за отнемане на статута в обществената полза.

(4) До изтичането на срока по § 25, ал. 1 Министерството на правосъдието поддържа публична база данни на юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза, които не са подали заявление за пререгистрация.

.....
§ 40. Законът влиза в сила от 1 януари 2018 г.

Релевантни актове от Европейското законодателство

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА от 13.03.1998 г. за създаване на консултативен комитет за кооперациите, взаимоспомагателните дружества, асоциациите и фондациите (КВАФ) (Текст, отнасящ се до ЕИП)